

Pomoc s následky

povodní

Společně
to zvládneme

1. Povodeň mi poničila majetek. Mám nárok na nějaké dávky?

V případě, že vás postihla povodeň nebo jiná živelní pohroma, můžete požádat o dávku mimořádné okamžité pomoci. Smyslem této MOP je zabezpečit osobu nebo rodinu na přechodnou dobu, zabezpečit její základní životní potřeby a zabezpečit první pomoc k odstranění důsledků katastrofy do doby, než bude možné poskytnout pomoc z jiných zdrojů.

2. Kde a jak se o mimořádnou okamžitou pomoc žádá a kdy ji dostanu?

O dávku mimořádné okamžité pomoci můžete požádat na příslušných pracovištích **Úřadu práce ČR** a to podle místa, kde jste přihlášení k trvalému pobytu. V případě, že se událost (situace, která vyžaduje okamžitou pomoc) udála mimo správní obvod pracoviště Úřadu práce ČR, ve kterém jste přihlášení k pobytu, řešte tuto situaci s pracovištěm Úřadu práce ČR, v jehož správním obvodu se právě situace stala. Elektronická verze žádosti o MOP, včetně vzoru vyplněného formuláře, je dostupná na webu Úřadu práce ČR.

Tištěná verze žádosti o MOP je k dispozici na každém kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR.

Pokud si nevíte rady s vyplněním a potřebujete pomoc, kontaktujte Call centrum ÚP ČR na bezplatné telefonní lince **+420 800 77 99 00**, kde Vám poradí s vyplněním formuláře a sdělí obecné informace k Vašemu dotazu.

3. Uklízím po povodních. Mám nárok na volno v práci a náhradu mzdy?

V případě, že odstraňujete následky povodní na svém vlastním majetku (např. nemovitosti, automobilu apod.), **jedná se o důležitou osobní překážku v práci a zaměstnavatel vám může poskytnout pracovní volno bez náhrady mzdy, popřípadě nadpracování zmeškané doby.** Obdobná situace nastane, když odstraňujete škody na svém majetku, ale na základě veřejného zájmu (hygienické důvody, zřízení nemovitosti apod.). V takovém případě vám náleží pracovní volno, ovšem náhrada mzdy vám nepřísluší ani v tomto případě (pokud to není ustanoveno ve vaší, popřípadě kolektivní pracovní smlouvě).

Pokud při povodních poskytnete pomoc někomu jinému (fyzické či právnické osobě) a zasahuje vám to do vaší pracovní doby, je vám zaměstnavatel povinen poskytnout pracovní volno na dobu nezbytně nutnou (ale opět bez nároku na mzdu). Poskytování osobní pomoci je bráno jako překážka v práci na straně zaměstnance z důvodu výkonu občanské povinnosti (podle § 202 zákoníku práce). Při všech překážkách v práci na straně zaměstnance platí, že tuto skutečnost a délku trvání překážky prokazuje zaměstnanec zaměstnavateli.

4. Mám nárok na volno, když si musím zařídit své osobní záležitosti?

V situaci, kdy si nutně potřebujete vyřídit své osobní záležitosti v souvislosti s povodněmi (např. jednání s pojišťovnou, vyřízení nových dokladů apod.), **může vám zaměstnavatel poskytnout pracovní volno, ale bez náhrady mzdy.** Můžete se také dohodnout na nadpracování zmeškané doby.

5. Kvůli povodni nemůže dítě do školky či do školy, musím s ním zůstat doma.

Na tuto situaci je možno nahlížet jako na důležitou osobní překážku v práci na straně zaměstnance, a pokud není možno péči o dítě zajistit jinak, např. pomocí prarodičů, sourozenců či jiných zletilých osob, má i v takovém případě zaměstnanec nárok na neplacené volno. Musí ovšem být splněna zákonná podmínka, že **dítě není starší deseti let.** Podle zákona

o nemocenském pojištění **vzniká zaměstnanci v takovémto případě nárok na ošetřovné**. Tuto dávku lze čerpat maximálně 9 kalendářních dnů (tedy nejen v pracovních dnech). U rodičů samoživitelů se tato doba navíc prodlužuje až na 16 kalendářních dnů. Vyše ošetřovného za kalendářní den činí 60% denního vyměřovacího základu.

6. Z důvodu povodní jsem se nedostal(a) do práce. Jak to má zaměstnavatel posoudit?

V případě, že se vám z důvodu povodní nepodaří včas dopravit do práce (nefungující veřejná doprava, nesjízdňné komunikace), tak by vám měl zaměstnavatel poskytnout **pracovní volno bez nároku na náhradu mzdy** (v případě, že individuální nebo kolektivní smlouva nestanoví jinak). Pracovní volno na nezbytně nutnou dobu (nejvýše 1 den) s náhradou mzdy má pouze zaměstnanec, který je těžce zdravotně postižený a cestuje nehromadným dopravním prostředkem.

7. Povodeň přímo zasáhla sídlo mého zaměstnavatele a není možné tam pracovat. Dostanu mzdu?

Pokud nebude možný výkon práce na jiném místě (např. na jiné pobočce či doma) nebo není možné převedení na jinou práci, bude se jednat o **překážku v práci na straně zaměstnavatele**. **V takovémto případě má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy ve výši nejméně 60 % průměrného výdělku**. Z hlediska zaměstnavatele je tedy výhodnější převést své zaměstnance na jinou práci, ať již půjde o práci odbornou, nebo o likvidaci povodňových škod. Pokud firmu přímo nepostihly povodně, ale zaměstnavatel vám není schopen zajistit práci (nefungují např. dodávky energie, vody, surovin) a ani vás nemůže přidělit na jinou práci, tak se jedná o **překážku v práci z důvodu prostoje a vám náleží náhrada mzdy ve výši nejméně 80 % průměrného výdělku**.

8. Zaměstnavatel mi nemůže kvůli povodním vyplatit mzdu. Co mám dělat?

Pokud vám zaměstnavatel není schopen vyplatit mzdu v důsledku povodní a byl-li na něj podán insolventní návrh, je možné využít zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétní kroky konzultujte s příslušnou krajskou pobočkou **Úřadu práce** (podle místa sídla zaměstnavatele).

9. Kde mohu získat více informací z oblasti pracovněprávní a sociální?

Podrobné informace vám poskytne příslušná krajská pobočka nebo kontaktní pracoviště **Úřadu práce České republiky, Státní úřad inspekce práce**, případně jeho příslušný oblastní inspektorát práce, anebo přímo **Ministerstvo práce a sociálních věcí**. Žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc podávejte na krajské pobočce Úřadu práce České republiky, popřípadě na jejím kontaktním pracovišti. Je možné se také obrátit na odborové centrály, odborové svazy, odborové organizace nebo na organizace zaměstnavatelů. V souvislosti se sociálním pojištěním se obračejte na místně příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení (OSSZ).

10. Co mám dělat, když psychicky nezvládám / člen rodiny nezvládá vypětí z dopadů povodní?

Prožití povodní patří mezi velmi stresující zážitky. Většina lidí dokáže v průběhu katastrofy i krátce po ní účelně fungovat. S odstupem času, často až po ústupu nebezpečí, se ale může objevit reakce na silný stres. Lidé mohou prožívat bezmocnost, nejistotu, strach a mnoho dalších nepříjemných prožitků. Nemusí se konkrétně jednat jen o toho, kdo toto neštěstí zažil na vlastní kůži. Takovéto zážitky mohou silně zasáhnout každého člověka (záchranáře, blízké osoby, sousedy apod.), a je možné, že si s takovou situací nedokáže poradit sám. Z tohoto důvodu se můžete obrátit na Linku bezpečí **na telefonním čísle 116 111**.

Cílem linky je základní psychosociální podpora zasaženým:

- psychologické poradenství
- psychologická podpora
- krizová intervence
- přenos informací

<https://www.uradprace.cz/mimoradna-okamzita-pomoc-mop->

<https://www.suip.cz/poskytovani-poradenstvi>

<https://www.linkabezpeci.cz/pomoc>

<https://www.hzscr.cz/clanek/hasici-vzhledem-k-vystraham-chmu-doporucuji-obcanum-pripravit-se-na-povodne.aspx>

*Jsem vám nablízku,
když potřebujete*

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

STÁTNÍ ÚŘAD
INSPEKCE PRÁCE